

Răzvan Nicula – Abisuri (Ed. Tracus Arte, 2017)

Răzvan Nicula a publicat până în prezent două romane: *Nevermore sau incursiune pe drumul spre niciodată* (2009), *Pedeapsa cerului* (2014); un volum de proză scurtă și eseuri *Din gândurile nopții* (2015) și o carte de versuri *Uitarea de mine* (Ed. Tracus Arte, 2017). Volumul de nuvele *Abisuri* (Ed. Tracus Arte, 2017) este al patrulea volum de proză al autorului pe care îl comentăm în continuare.

După cum ne arată și titlul, volumul ne surprinde cu texte relevante pentru răscolirea profunzimilor conștiinței. Toate cele cinci nuvele se sfârșesc prin moartea actanților. Maestrul coșmarurilor este Edgar Allan Poe, binecunoscut lui Răzvan Nicula din romanul de debut și din moment ce ne spune acum că norii acoperind stelele parcă trăgeu peste pământ o lespede de mormânt. Răzvan Nicula ne obișnuise cu tensiunea și dramatismul prozelor sale încă din romanul *Pedeapsa cerului*, având un erou care se transforma în lup în unele nopți cu lună plină, ucigând oamenii cu care se întâlnea.

Dar să trecem la analiza nuvelor din volumul *Abisuri*.

După părerea mea, un scriitor se poate situa în aparență, esență sau în imaginar. Există desigur și stadii intermediare. Răzvan Nicula mi se pare un caz aparte situat în apropierea prozei fantastice dar imaginarul său e impregnat de esență. El pornește de la aparență și ajunge la imaginarul esențializat. Să exemplificăm.

Felix Lugg trăiește o banală zi de naștere care chiar îl inervează. Suntem în aparență. Apoi, noaptea este răpit de personajele romanului sale. Suntem în imaginar. Se lasă convins că fiecare personaj moare la fiecare lectură a cărții. Cu imaginarul intrăm în esență. Ca atare își distruge cărțile și se sinucide.

Paul Dagda, un pictor recunoscut duce o viață mondenă, nemaicreind nimic de ani de zile. Suntem în aparență. Deodată își pierde percepția culorilor și totul îi apare gri. Sărim în imaginar. Enervându-se, lovește cu pumnul în zid și sângele este de culoare roșie. Acum conștientizează că posedă culorile în sine însuși. Motiv esențial. Pictorul se va creșta cu cuțitul, până va realiza capodopera cu sângele colorat al diferitelor zone ale corpului pe care le sfâșie sinucigându-se. Motivul este sacrificiul artistului pe altarul creației.

Algos Lagna se îndrăgostește de Zaria, motiv absolut banal. Numai că el, cuprins de gelozie, o blestemă să moară, lucru ce se și întâmplă. Vrea să o readucă la viață dar nu reușește. Alunecăm într-un univers magic ca cel sudamerican. La morgă ajunge altă moartă care seamănă perfect cu Zaria pe care o trezește la viață, imaginar pur. Actantul însă moare de infarct.

În sfârșit, o halucinantă poveste erotică o trăiește cercetătorul *Florian Volupto* care sfârșește sfâșiat de amanta care se dovedește a fi mitologica Lilith transformată în diavol cu gheare și coadă și care îi va scote costa din piept ca răzbunare că Dumnezeu a creat-o din acest os pe Eva. Lilith, dușmanca geloasă a Evei, se revoltă împotriva infidelității lui Florian.

Celelalte nuvele nu le mai povestim, lăsăm cititorilor plăcerea de a le descifra înțelesurile.

În concluzie povestirile sunt dramatice, autorul știe să imagineze teme captivante și să conducă cu mână sigură personajele. Grozăviile povestite se descarcă de tragism prin efectul cathartic al dezvoltării.

Autorul se dovedește maestru în descoperirea unor subiecte impresionante în care fantezia decurge pe nesimțite din cotidian. Temele acestea funere pot fi considerate neoromantice și impregnate de expresionism. Nuvelele respectă momentele epice, clasice. Unitatea compozițională vădește că autorul posedă tehnica povestirii ca un prestidigitator. Ne așteptăm de la acest povestitor la surprize mari.

LUCIAN GRUIA

Carte nouă

Geo Galetaru – *Fericirea ca o dimineață ploioasă (Limes, 2016)*

Geo Galetaru este autorul a peste 20 de cărți de poezie. Din câte i-am citit eu până acum, aceasta mi se pare cea mai bună, când autorul a prins o perioadă de inspirație maximă. Titlul volumului este unul anunțând o poezie de notație, una a cotidianului. Și până la un moment dat, chiar este așa, dar poetul cu experiență care e nu se oprește aci, el are acces la metafizică, are viziune, e un bun „imagist”: „ce să fac/stau în calea trenului/împart indulgențe piticilor verzi/harababură în destin/plecări și mici sarcasme/dar aici e bine/împărțim lumea în două/împărțim și pâinea/respirația e un pod/pe care trece inima/la braț cu tăcerea”. Dar de cele mai multe ori, poetul abstractizează discursul liric, fără a face însă poezia ermetică, de neînțeles: „cineva se strecoară în zile, cineva duce/amiaza fiarei pe tâlpi/când vine un anotimp precar, ne ascundem/și ascultăm vocea hipnotică/a cuiva nevăzut, toate se petrec în somn./acolo urcă și coboară întâmplările/ca niște păsări cuminiți, cu aripi/însângerate, doar respirația/mai caută un rest de noapte/în care să-și spele neputința”. Formatul restrâns al rubricii ne reține să cităm mai pe larg din această carte de referință în creația poetică a lui Geo Galetaru.

Attila F. Balazs – *Cravata lui Villon (Tipo Moldova, Colecția OPERA OMNIA), traducere din limba maghiară de Ildiko Gabos & Șerban Foartă*

Născut la Târgu Mureș, cu studii liceale la Ditrău și de teologie romano-catolică Alba Iulia, fiind păpușar la Târgu Mureș și bibliotecar la Miercurea Ciuc, din 1989 poetul trăiește la Bratislava, unde este redactor de revistă, editor și traducător. Poezia aceasta este una elaborată, programatică, concentrată până aproape de haiku: „scrisorile de dragoste/primate zilnic/nu au expeditor”. Sau parabole, ca această *Poveste*: „au venit au adunat/clopotele/din ele-au făcut tunuri//au adus apoi clopote/făcute din tunuri/le-au pus în turnurile taciturne//au revenit au adunat/clopotele//au uitat să le mai toarne/iarăși –”. În prefață, Gheorghe Grigurcu relevă că „poetul maghiar înțelege a respecta o disciplină a textului care-l ferește de elementele străine bunei sale condiții, așa cum un stil de viață monahal purifică sufletul. O (aproape) asceză scriptică îl distinge. Figura morală pe care ne-o înfățișează e una dificilă, crispată, renunțând nu doar la spectaculos ci și la sonoritate”. Avem de a face cu o antologie adevărată, definitorie pentru poezia poetului româno-slovac de limbă maghiară.

MIRCEA HOLIARTOC

Jim Kacian – *Haiku & Monoku, traducere în română de Olimpia Iacob/Mircea Petean – Haiku și poeme taoiste (Limes, 2016), traducere în engleză: Jim Kacian și Olimpia Iacob*

O carte cu doi autori. Jim Kacian este fondatorul și președintele Fundației de Haiku, editor și autor a peste douăzeci de cărți de poezie, în special de haiku. Haiku-urile acestuia sunt construite, ca la originile genului la japonezi: „o ultimă scânteiere a soarelui la fiecare/piatră funerară șlefuită” sau: „soare tomnatic pieziș/câmpul prea mic să-mi țină/umbra”.

Mircea Petean este cunoscutul poet, prozator, eseist, editor de la Cluj. Partea lui de carte cuprinde 7 variațiuni pe tema cascadei și 7 variațiuni pe tema umbrei plus câteva poeme taoiste. Tot pe câte o imagine sunt construite și haiku-urile lui Petean: „un pește? O, nu!/doar vântul/agită apa bălții...” din primul ciclu sau: „umbra primei zile/peste urmele înfrățite/ale pașilor tăi și ai necunoscutelor”. O carte aparte, un joc serios, o carte de colecție.

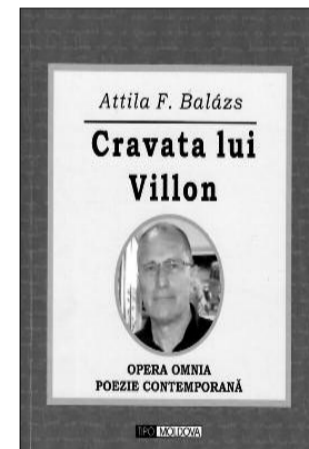
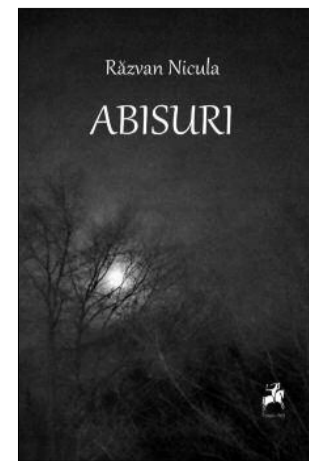
DAD

Dirijorul de fosă. Studiu de caz personal

Aș începe spunând că protagonistul povestirii (și semnatarul ei) este dirijor la un teatru liric ce va sărbători în curând șase decenii de la înființare. Povestea lui, ca a oricărui alt dirijor, începe odată cu studiul artei dirijorale în Conservator. Acolo, călăuzit de un profesor cu experiență și renume, tânărul ucenic face primii pași pe cărările întortocheate ale muzicii simfonice. Cu gândul la Karajan, Celibidache, Bernstein sau alți zei ai baghetei, anii facultății trec, aducând un bagaj mai mult sau mai puțin bogat de lucrări din domeniu. Surpriza apare în ultimul an de facultate. Când maestrul îndrumător își aduce aminte de un gen în ochii multora perimat: *opera*. Dacă nu mă-nșel, întâia operă studiată a fost „La Traviata”, de Verdi. La prima vedere, partitura arăta destul de consistentă, fiind comparabilă cu o simfonie de Mahler sau Bruckner și prezentând o oarece atracție. Dar, după o primă lectură, dezamăgire! Profunzime bruckneriană? Nici pomeneală! Expresia directă a sentimentelor specifice muzicii de operă se releva la fiecare pas. Franchețe sau lejeritate frivolă (comparativ cu abstractul simfonic)? Apoi, a apărut „Rigoletto”. În mintea mea, altă trăznaie verdiană. Neînțelegând eu atunci prea bine aceste incursiuni ale profului nostru în lumea operei...

Soarta a făcut ca, după terminarea studiilor, postul de dirijor de filarmonică să nu fie disponibil nicăieri în țară. Astfel că, mai de voie, mai de nevoie m-am trezit lucrând (temporar, mi-am zis) ca dirijor de fosă într-un teatru liric. Toți colegii cu care mă întâlneam ulterior îmi spuneau că sunt norocos de vreme ce mi-am găsit un loc de muncă. Dar, vai, din fosă, lucrurile se văd altfel. Fiind foarte greu pentru cineva pregătit ca *jucător* să se trezească peste noapte *arbitru*. De fapt, în fosa teatrului începi o nouă școală. Înveți că rezultatul și, implicit, succesul final nu depind doar de tine. Ci de munca în echipă, de aportul fiecărui colectiv implicat (orchestră, cor, balet, mașiniști) sau al fiecărui individ în parte (solist, maestru de cor, scenograf, regizor). Mai înveți să simți bucuria reușitei spectacolului când protagonistul serii, solistul vocal, cu ochii înlăcrimați de freamătul aplauzelor, coboară privirea spre tine, cel din fosă. Care l-ai susținut ori de câte ori a fost cazul, în beneficiul global. Am învățat să fiu în slujba binelui comun, lăsând la o parte multe din ideile mele pentru a face loc ideilor celorlalți. Am învățat că nu dirijorul este centrul atenției publicului de operă, ci scena. Și povestea ce se petrece pe scenă, cu eroii săi vizibili (solisti, cor, balet). Dirijorul și orchestra nefiind la vedere. Fosa devine interesantă abia la pauză, când priviri curioase caută a identifica făuritorii magmei sonore instrumentale, fără de care ceea ce se întâmplă pe scenă n-ar fi posibil. Toate acestea nu le cunoști dinainte și îți dai seama acum, după aproape douăzeci de ani în fosă, că dirijorul de operă nu se făurește în conservatoare, ci în cabinetele de repetiții și, evident, în spectacolele teatrelor de profil...

Închei povestea cu un gând pentru dirijorii tineri care bat la porțile afirmării: opera e precum un orologiu. Cadranul ceasului, cu limbile și orele, reprezintă scena. Mecanismul din spatele cadranului, ascuns privirii, reprezintă sălașul dirijorului, alături, desigur, de alte compartimente și ele invizibile. Așa că celor cu vise de glorie muzicală la pupitrul orchestrelor simfonice le sugerez măcar un scurt popas pe scenele lirice, pentru a se adăpa, benefic, din smerenie și iubire...

Aurel Sibiceanu

TATA (IV)

O dată pe săptămână mergeam la Tata, mergeam pe jos, agale ori la pas săltat, priveam fetele oamenilor, copacii, casele vechi și fetele care crescuseră pe nesimțite, cu genunchii iviți de sub fustele uniformelor din ce în ce mai scurte, moda mini nu le ocolea nici pe ele, nici pe tinerele noastre profesoare, toate aflate în primii ani de căsătorie, cei mai frumoși – erau generoase și parcă aduceau la școală ceva din bogăția nopților lor erotice.

Piteștii în 1972. Undeva, la parterul caselor din dreapta, erau Anticariatul și un magazin de păsări exotice și pești. Mă cam uita Dumnezeu în Anticariat și Doamna Nicolau, îmi zicea: „Vezi, că întârzii la școală!” Plecam, dar dădeam de păsărelele colorate și iar mă uita Dumnezeu! Apoi am descoperit fetele și o vreme n-am mai văzut nimic! M-am trezit când era să rămân corigent la chimie!

litere

În dreptul Gării de Nord ne-am despărțit. Tata a apucat-o spre biroul aflat dincolo de șinele de cale ferată, cu mers legănat, să doarmă, nu înainte de a mai fuma câteva țigări. Eu mi-am continuat drumul, gândindu-mă, nu fără oarece îngrijorare, la ce va fi crezut el cu adevărat, în realitatea lui launtrică, despre ce a văzut la cenaclu. Era dureros faptul că nu vedea cu ochi buni pasiunea mea pentru literatură. Acum, când scriu aceste rânduri, mi-amintesc, cu o claritate nesperată, vizitele pe care i le făcusem la birou, în ultimul an de școală. Anul doi fusesem tot la gazdă, dar în oraș; tata mă luase din Golești, considera că naveta zilnică se făcea vinovată de notele mele slabe. În anul 3 aveam 18 ani neîmpliniți, eram în anul terminal, scăpasem de „teroarea” băieților din anii mai mari, așa că mă mutasem în cămin, spunându-i tatălui că a învăța într-un amfiteatru îmi oferea prilejul să solicit sprijinul colegilor mai răsăriți la carte. În fapt, pe mine mă convinseseră fetele, acestea crescuseră și rățăceau toate într-un zâmbet misterios, deschizându-mi ochii spre un alt tărâm! Mai toți băieții „vorbeam” sau flirtam cu câte o fată; deși ne vedeam seara, prin amfiteatrul în care ne făceam temele, ne trimiteam scurte epistole, în care le spuneam că vom crăpa de dorul lor, le mărturiseam admirația și le sugeram că ele-s totul pentru noi! După cum aveam să aflu mai târziu, aceasta era o practică veche în liceele și școlile profesionale românești, elevii o preluau unii de la alții și o duceau mai departe, fiecare după cum îl țineau puterile narrative, capitol la care eu stăteam foarte bine, fapt pentru care eram solicitat de colegi, contra cost, să le clădesc o imagine epistolară strașnică! Pentru inspirație, colegii îmi împrumutau pozele iubitelor lor, erau poze miciute, alb-negru sau sepia, cu marginile zimțate. Nu știam altele despre fetele cărora le scriam, în numele amicilor, dar aveam să le intuiesc pe măsură ce ele răspundeau rândurilor mele. A fost ca un joc straniu, ca și cum aș fi avut multe iubite. Doi

colegi chiar s-au căsătorit cu fetele cărora eu le-am scris și, pesemne, nici azi nu vor fi știind cine este adevăratul autor al epistolelor amoroase. Pentru o epistolă „normală” percepeam 2-3 lei, pentru una mai complexă, cu iz de suferință a „Tânărului Werther”, prețul era de 5 lei! Cum tata era zgârcit în a-mi da bani de buzunar, acest mic venit (dar sigur) mi-a prins taman bine, cu el am început să-mi agonisesc prima bibliotecă. Librăriile, bine aprovizionate atunci, și anticariatul Doamnei Nicolau îmi erau familiare încă din primul an de școală. În al treilea an, deși eram „intern”, ieșitul în oraș, numai în baza unui bilet de voie, aprobat de diriginte ori de pedagog, pentru mine nu era o problemă, toți portarii știau că sunt la gazdă și nu eram oprit la poartă, ieșeam din școală aproape zilnic, cutreieram librăriile, anticariatul și vizionam toate filmele care rula la cele cinci cinematografe din orașul nostru. În acea vreme m-am împrietenit cu librăresele, fete deștepte și tinere. Împreună cu poetul Ion Cincă mergeam, joia, la cenaclu. Fix la ora 19,40 îmi arăta ceasul, era semnul că trebuie să merg la internat înainte de ora 20, să nu ratez intrarea legală pe poartă, sub pretext că trebuie să iau o carte de la un coleg intern. La o

APELE SABINEI

azvârlitură de băț de școală locuia poetul Octav Părvulescu, peste gardul cantinei locuia Tedi Georgescu, despre care am vorbit, omul care era o istorie vie a Piteștilor și frumuseților lui de altădată...

Toamna anului 1972 a fost un fel de vară indiană, salcia canadiană și „Mâna Maicii Domnului” se revoltaseră, înfloriseră a doua oară și cotropiseră orașul cu miresme pogorâte din Coasta Raiului. O dată pe săptămână mergeam la Tata, mergeam pe jos, agale ori la pas săltat, priveam fețele oamenilor, copacii, casele vechi și fetele care crescuseră pe nesimțite, cu genunchii iviți de sub fustele uniformelor din ce în ce mai scurte, moda mini nu le ocolea nici pe ele, nici pe tinerele noastre profesoare, toate aflate în primii ani de căsătorie, cei mai frumoși – erau generoase și parcă aduceau la școală ceva din bogăția nopților lor erotice.

Unele fete erau palide și îngândurate, altele erau îmbujorate, aidoma unor îngeri trivializați de dorințele băieților cu priviri obraznice. În drumul spre Tata treceam pe lângă Închisoarea Pitești, moment care mă înfiora; în 1970, Tata îmi spusese, pe când treceam împreună pe lângă odiosul stabiliment: „Când te vei face mai mare, am să-ți spun ce nemernicii s-au petrecut dincolo de aceste ziduri.” N-am insistat să aflu, sentimentul că acolo sunt oameni lipsiți de libertate era terifiant. Mai mereu, pe Tata îl găseam în curtea uriașă a bazei de aprovizionare și trebuia să-l aștept cuminte, în birou, pe un scaun capitonat, pe care o secretară mă așeza, atingându-mă ușor cu mâna, pe spate. Apoi, secretara venea cu o chisea cu dulceață, ori șerbet, și un pahar cu apă minerală. Era o femeie puțin sărită de 30 de ani, înaltă, cu rotunjimile discret împlinite, cu ochii verzi și părul tuns la nivelul umerilor. Păpam dulceața cu gesturi lente și simțeam cum roșesc sub privirile ei amuzate. Rareori îmi vorbea, de regulă mă întreba lucruri banale, convenționale. Răspundea la telefoane, cu o voce catifelată, ușor groasă, răsfoia hârtii, se ridica și udă florile puse pe niște pedestale înalte, ridicându-se pe vârfuri, astfel „dându-mi” un tors generos și cambat. De data asta mi-a zis, aproape poruncitor, dar cu un ton familial, venind spre mine: „Ridică-te, ia să văd cât ai crescut!” M-am ridicat, a venit lângă mine și s-a lipit de mine cu spatele, privindu-mă în ochi, peste umăr. „Acum ești cât mine, se vede treaba că n-ai fost cuminte peste vară!” Simțeam că mă prăbușesc, mirosea așteptor, a plante din alte lumi - peste doar câteva zile avea să-mi spună că folosește numai esențe și uleiuri de paciuli, o plantă din extremul orient. Secretara s-a așezat la biroul ei, a scris ceva pe o coală de hârtie, a împăturit-o și mi-a spus, privind-mă complice: „Te aștept la mine acasă, peste două săptămâni, să nu care cumva să nu vii, că voi fi rea cu tine, chiar foarte rea!” A venit Tata, mi-a dat vești de acasă, dar abia îl auzeam și înțelegeam, gândul îmi stătea doar la cuvintele scrise pe acea pagină care mă ardea, de parcă mi-ar fi fost lipită direct pe piele. După nici un sfert de ceas, vreme în care Tata mi-a spus cu fermitate că trebuie să-mi îndrept situația la învățătură, am plecat spre oraș. Dincolo de calea ferată am despăturit hârtia și am citit - era o adresă din Trivale și cuvintele: „Te aștept sămbătă, la ora 19. Sabina.” Simțeam că plutesc, tot ce era în jurul meu a devenit, brusc, prietenos. Era marți, făceam fel de fel de scenarii în gând, încercam să-mi imaginez cum va fi întâlnirea, tot așa a trecut și miercuri. Joi, imaginația mea a atins cote demne de Jules Verne; nu la fel a fost și vineri, se apropia ziua minunilor, știam că va fi una a dragostei trupești și, cu toate că mai avusesem două experiențe erotice, cum era și firesc pentru anii mei de adolescent, m-a cuprins teama, teama aceea sălcie, a bărbătușilor nesiguri pe ei, neperverțiți de simțuri și care încă nu au dibuit partea piezișă a cuvintelor, limbajul dublu! Teama care răstoarnă și confirmările ..., teama care pe unii bărbați nu-i părăsește niciodată, îi însoțește

chiar și după andropauză, merge cu ei până în ultima lor suflare.

Am găsit blocul, undeva lângă pădure, cotropit de flori și copaci. Sabina locuia la parter, am sunat cu sfială, printre multele gânduri care mă bântuiseră, se afla și ceva care mă neliniștea – dacă era căsătorită și profita de absența soțului, dacă acesta s-ar putea întoarce pe nepusă masă? Mi-a deschis, am spus sărut mâna și am intrat într-un hol luminat de un lampion de perete. Era îmbrăcată într-o haină de mătase, avea croială veche, franțuzească, așa cum văzusem prin șifonierul bucucii. Parcă intuindu-mi temerile, Sabina mi-a spus, în vreme ce intram în camera de zi, o cameră simplă, cu trei pereți îmbrăcați de rafturi pline cu cărți: „O parte a bibliotecii îmi aparține, cele mai vechi mi-au rămas de la regretatul meu soț... A lucrat pe șantiere, la hidrocentrale, a fost inginer constructor...Acum trei ani a plecat în cer... A intrat în lacul de acumulare, să facă o baie, i-a cedat inima, avea 56 de ani... O, Doamne, cuvântul „cer” m-a izbit cu putere, eu aveam în geanta de umăr, prima mea geantă, imitație reușită de piele!, un dar pentru ea, o carte – „Nuntă în cer” – de Mircea Eliade, ediția din 1938, tipărită la „Cugetarea”, cumpărată de la anticariatul Doamnei Nicolau, la începutul aceluia an, în februarie. „Ai grijă, mi-a zis Doamna Nicolau, nu este o carte simplă, te învață să încalci regulile lumii asteia, să fii liber, chiar prea liber, tinere!” Sabina m-a poftit să șed într-un fotoliu vechi, dar bine întreținut, de epocă, pe care l-am privit curios, înainte de a mă așeza. „Soțul meu a fost fiul unor medici piteșteni, casa le-a fost confiscată, au salvat doar ceva mobilier vechi, Bidermayer, argintărie, porțelanuri și cărți, unele din ediții valoroase.” Mi-a pus în mână un volum din Enciclopedia Română, editată în 3 volume de C. Diaconovich, la finele secolului XIX, la Sibiu, sub egida Societății Astra. Răsfoiam volumul, dar nu vedeam nimic, gândul îmi era la Sabina, care era la bucătărie, pregătea cafeaua, și la cuplul lui Eliade, din cartea adusă în dar, Andrei Mavrodin și Ileana. Sabina a adus, pe o tavă de argint, cafele și apă minerală. M-am ridicat, am cotrobăit prin geantă, intimidat de aceeași mireasmă, am scos cartea și i-am întins-o, rostind aproape bălbăit: „Un dar pentru dumneavoastră...” Tinerei femei i-au strălucit ochii, s-a apropiat de mine, mi-a lins buzele cu limba, cu o adiere de atingere și mi-a zis: „Eu sunt Sabina, nu...dumneavoastră! Am 34 de ani, am terminat filologia la Iași, lucrez ca secretară pentru că nu aveam cum să mă îngrop într-un sat de pe coclauri.” Mi-a întins pachetul cu țigări Marlboro și m-a îmbiat să aprind o țigară. „Fumezi, mi-a zis, nu mult, se văd urmele, pielea e roasă, o speli cu sare de lămâie!” Fumam amândoi, în tăcere. Fără un preaviz, Sabina a început să vorbească despre sine, plat, fără urmă de sentimentalism: „Pe soțul meu l-am cunoscut în Ștrandul Herăstrău, din București. Eram taman să mă înec, m-a prins de păr, m-a pus pe pieptul său, m-a adus la mal și m-a trezit cu un sărut lung. Am revenit în această lume și ochii mi s-au deschis pe chipul său. M-a întrebat dacă-s măritată... I-am spus că nu, el m-a privit și mi-a spus: „Am 50 de ani, sunt văduv, fără copii, vrei să fii nevasta mea?” „Am 25 de ani, i-am răspuns și, de vreme ce mi-ai salvat viața, ți-o voi dăru cu plăcere...” „Andrei, a continuat, era un bărbat distins și, deși era inginer constructor, făcea dragoste ca un cărturar misterios, 5 ani a durat fericirea noastră, apa mi l-a adus, tot apa mi l-a luat, dar nu o urăsc...” „Dar, am îngăimat, nu mă cheamă Andrei...” „Îți voi spune Andrei, de la Andrei Mavrodin, eroul cărții pe care m-ai dăruit-o! Vom face dragoste. Andrei, te voi purta prin altă lume, dar 2 lucruri să nu faci – să nu-mi ceri să-ți arăt o fotografie a soțului meu și să nu te legi de mine ca și cum aș fi singura femeie din lume. Un bărbat adevărat trebuie să fie pregătit ori pentru a pleca de la femeia pe care o iubește, ori pentru a fi alungat de ea! Bărbatul și femeia se află într-o călătorie fără sfârșit!”

„DOMNUL IBRAHIM ȘI FLORILE DIN CÔRAN”: PUTEREA DĂRUIRII INFINITE!

Curaj, demnitate, dăruire. Acestea sunt primele cuvinte la care te gândești instantaneu, când platforma rotativă de pe scena Teatrului Metropolis se oprește, geamantanul vieții se închide (n.a. decorul este conceput sub forma unui geamantan), iar actorii pășesc spre marginea scenei, salutând spectatorii. Într-un colț, poate fi zărită cea care a regizat această piesă suavă, cu un puternic impact emoțional: scriitoarea Chris Simion – o doamnă a cărei frumusețe izvorăște din suflet îi cuprinde privirea și se revărsă în întregul ființei. Aspectul său copilăresc ascunde însă o mare forță creatoare. Când în foaierea Teatrului Metropolis te întâmpină această doamnă, alături de director, actorul George Ivașcu, ai certitudinea că intri deja într-o poveste... O poveste de viață scrisă de Eric-Emmanuel Schmitt, pe care Chris Simion ne-o face cunoscută prin dramaturgie și regie. **Domnul Ibrahim și florile din Coran** reprezintă impulsul care pune în mișcare roțile geamantanului, de pe platforma rotativă a *Sălii Amfiteatru*, deschizând primul compartiment pentru a răsfoi filele unei existențe: o cameră sumbră, dintr-o casă tristă – casa unui avocat evreu (interpretat de Claudiu Bleonț), părăsit de soție pentru alt bărbat. Avocatul este un om rigid, cu el însuși, cu fiul său – Moise (Vlad Logigan) –, cu cei din jur; un om introvertit până la straniețe, veșnic îngândurat și rece, zgârcit din fire, care trădează totuși, dincolo de aparențe, povara unei mari suferințe. Moise – alintat, de băcan, Momo – este doar un copil de 13 ani, care încearcă să-și formeze din cioburi risipite, propria-i lume. Mama lui Momo (Lia Bugnar) devine prin ochii tatălui, femeia ușoară a cărei ușă, spre inima propriului fiu, rămâne închisă pe veci. Receptorul telefonului este trântit cu brutalitate, chiar înaintea de a-i răspunde apelantului, iar pușculița nu are decât un sigur orificiu: acela prin care intră banii.

Platforma se rotește consecvent, până când cel de-al doilea compartiment al geamantanului se deschide și el. Acolo găsim băcănii domnului Ibrahim (Marian Râlea), un musulman sufist din *Cornul de Aur*, pe care toată lumea îl consideră arab. La prima vedere pare bătrân de veacuri... și paradoxal, nu vârsta îi conferă

înțelepciunea, ci bunătatea sufletească. Platforma continuă neobosita-i răsucire – în ritmul propriului timp –, iar geamantanul își deschide spre public un alt compartiment, aflat pe *Rue de Paradis (Strada Paradisului)*. E lesne de înțeles originea „fetelor” care funcționau acolo... Ultimul compartiment se va deschide târziu, abia spre sfârșitul piesei, fiindcă în el stă ascunsă fereastra spre lume. Până atunci enigma va învălui răbdătoare, mesajul.

Am început această prezentare (cronică/recenzie, cum doriți să îi spuneți) în stil tolstoian pentru că sala întreagă vibra, ca în fața unui film de epocă. Spectatori și actori cu lacrimi în priviri, când ropotul revărsării aplauzelor începea să creeze o muzică suavă, care venea în completarea unei „piese poetice”, cum spunea însuși Claudiu Beonț, vorbind despre **Domnul Ibrahim și florile din Coran** (piesă câștigătoare a *Marelui Premiu*, la *Festivalul de Dramaturgie Contemporană* de la Brașov). Metaforă și alegorie deopotrivă, punerea în scenă a cărții lui Eric-Emmanuel Schmitt ne dezvăluie o scriere profund inițiatică și un *bildungsroman* în miniatură. O piesă-mărturie; o piesă-testament. Moise este personajul ei central. În jurul lui sunt învărtite pe rând: viața, moartea, veșnicia. Tânărul actor **Vlad Logigan** și-l însușește, oferindu-i forță, vitalitate, transformare – chiar propria-i copilărie, se poate spune. Inocența personajului o transcede pe cea a actorului. Moise reprezintă copilul evreu, devenit dintr-odată arab, musulman, sufist, prin etimologia numelui – Mahomed –; tinzând spre universalitate, prin diminutiv: Momo. Tatăl său biologic – avocatul al cărui nume nementionat sugerează parcă drama propriei familii ucise într-un lagăr nazist – este acel bărbat opac, ce creează în jurul său un mediu sumbru, aproape sinistru. Singurul său ideal, singura oază de liniște devine „amintirea” unui fiu inventat: Popol. Imaginându-și un fiu, mai mare decât cel existent (Moise), avocatul își creează o lume proprie, alunecând simbolic și treptat din lumea reală spre alta imaginară – prefigurând, astfel, propria-i sinucidere. Claudiu Bleonț dă viață acestui personaj, imprimând în sufletul

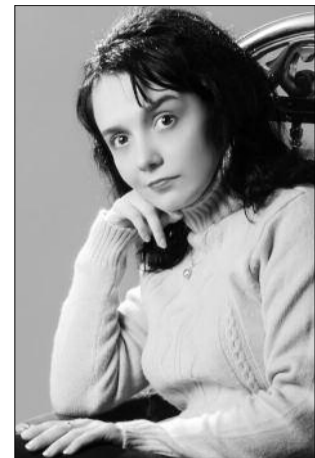
spectatorilor – doar prin câteva apariții scenice – ideea unui om impozant, introvertit, cu o trăire interioară aparte: puternic și totuși... extrem de fragil... În jurul lui lumea se închide, pentru ca amintirile să poată trăi nestingherite.

Domnul Ibrahim (Marian Râlea) – patronul băcănii de pe *Rue Bleue (Strada Albastră)* va deveni tată spiritual (adoptiv) pentru Moise, transformat în Momo. Prin atitudinea sa spiritualizată și luminoasă, oferă amintirii avocatului evreu o altă viziune a paternității. Tot el este personajul care păstrează cheia ultimului compartiment al geamantanului vieții. Enigma acestuia se lasă descifrată printr-o călătorie în jurul lumii, prin magia unui dans sufist, prin propria-i întâlnire cu *necuprinsul*... O întâlnire simbolică, dincolo de viață și mai ales de moarte... ca un parfum răspândit de *florile Coranului*. Un Coran care dorește să devină o carte de cult universală, cuprinzându-le dintr-odată pe toate celelalte cărți surori, fuzionând cu ele prin puterea unei singure religii: Iubirea.

Magda Catone este actrița al cărui dublu-rol, aduce în prim-plan personaje distincte, interpretând pe rând atât rolul „bătrânei” prostituate de pe *Rue de Paradis*, cât și pe acela al stelei de cinema: Brigitte Bardot. Prostituta cea tânără (Amelia Ursu) deschide în fața plâpândului adolescent (Vlad Logigan), ca o cutie a Pandorei, drumul spre secretele unei intimități dure, triviale, obsesive.

Mama lui Moise (Lia Bugnar) – un alt personaj fără nume propriu, speriat de viață și chiar de iubire... Perechea-nepereche... a avocatului evreu. Un personaj aparent șters, dar cu o forță subtilă de a echilibra un destin dramatic, de a se suprapune – într-un fel – sinuciderii avocatului și morții domnului Ibrahim.

Mesajul puternic al piesei străbate parcă universul, întipărirându-se în memoria fiecăruia dintre noi: „*ceea ce oferi rămâne la tine mereu; ceea ce păstrezi este pierdut pentru totdeauna!*” Dincolo de viață, nu se află moartea, ci necuprinsul pentru simplu fapt că din credință, nu ne poate veghea decât lumina iubirii...

Metaforă și alegorie deopotrivă, punerea în scenă a cărții lui Eric-Emmanuel Schmitt ne dezvăluie o scriere profund inițiatică și un bildungsroman în miniatură. O piesă-mărturie; o piesă-testament. Moise este personajul ei central.

Adrian SIMEANU

Teatrul zilelor noastre

Jarry, la “Anton Pann”...

N-a trăit mult frâncul acesta, da' minte avu îndestul. Puind pe foaie deștept. Filosofie: patafizica. Romane: „Messalina”. Povestiri și eseuri. Îndeosebi, dramaturgie. „Ubu Rege”, sigur, cel mai bun exemplu. Realmente, cel mai strașnic produs. Cu influențe într-însul, adânci. Influențând, la rândul-i, fecund. Comicu' sec din el trimițând vârtos către-o parodie. Despre om și tarele sale dăunătoare nepieritoare...

Piesa asta satirizează aprig și copios dorința de putere. Trădarea și cruzimea. Manipularea nefericită. Ilustrând totodată, convingător, dictonul valabil mereu: „pâine și circ”. Tentând, de aceea, regizori diverși s-o aducă pe scenă. La noi, Șerban, Purcărete și alții, în timp. Acu', temerar, și Tudor Lucanu. Care-o montă la Râmnicu Vâlcea. Acolo-i un teatru numit “Anton Pann”, c-o jună echipă ce poate enorm. Cu ea clujeanu' lucrând durabil și profitabil. Căci are disponibilitate, spontaneitate, mobilitate, din plin. Îi știu p-ai săi componenți, la treabă văzându-i de câteva ori. Birzanu, Ciotea, Blaj, Nicula. Șușca, Szász, Antonie. Costin, Cătălin, Brădean. Fiecare, cu aportu' lui, rânduind întregul. Într-un loc de joacă d-ăl pentru copii. Funcțional foarte, ca scenografie. Mai să-mi vie-a crede că tânăru' Tudor abia după ce-l croi gândi la regie...

Una peste alta, un spectacol viu, modern, sugestiv. Cu subtilități, gaguri fel de fel. Ce va câștiga, nu mă îndoiesc, premii binișor. Mult succes, vâlceni!

Insula lui Radu Afrim

Nu puteam amâna, trebuia să văd piesa *Tihna*, regizată de Radu Afrim la Teatrul din Târgu Mureș - compania Tompa Miklos. Nu pentru că Radu Afrim a primit la Uniter premiul pentru regie, doar îi cunosc valoarea și spectacolele. M-am dus să văd cel mai incitant spectacol, apreciat de prietenii mei iubitori de teatru. Orizontul meu de așteptare a fost răsplătit și copleșit, încât mă întreb când o să mai trăiesc asemenea emoții timp de trei ore, care mi s-au părut scurte.

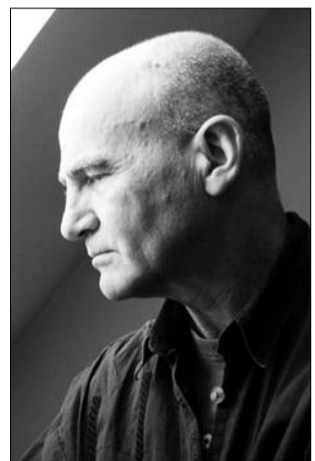
Radu Afrim a lucrat pe textul romanului *Tihna* de Bartis Attila, asigurându-și o scenografie funcțională, cvasi-ireală, semnată de Adrian Damian. Joacă Erzsebet Fulop (mama), Barna Banyai Kelemen (Andor), Bora Kiss (Eszter), Anamaria Biluska (Jolika) etc. Plonjăm în mister, oniric, grotesc, fără vreo cenzurare a limbajului. Măcar vorbele să contracareze fragilitatea relațiilor umane. Efemerul plutește într-o lentă dezintegrare. Iată o insulă înconjurată de apă în care sclipeșc obiecte în fior tarkovskian. Mobilele invadează planul doi, iar singurătățile se plimbă pe maluri opuse. Uneori actorii cântă, în ritm brechtian, fără a rupe firul narativ. Dulapurile se deschid adesea spre imagini filmate, oglinzile se mișcă în neastâmpăr terifiant, iar din apă se ridică aburi premonitorii. De la grotesc, la tipăt existențial, apoi la musical-magie, în timp

ce Andor, fiul mamei posesive, știe că trăim „ca animalele”, că unii au „muci în loc de inimă”, că sunt prea multe „boarfe mirosind a vagin”. Tăvălugul vieții (și al istoriei) conține implacabilul. Curg aiurea existențele, nu ne putem ordona, iar oniricul se instalează biruitor.

Papagalul cu chip uman, piticul hâtru, bărbatul cu cap de animal - iată câteva elemente definitorii ale unui univers distopic. Lumânarea pe apă și cana de ceai din final, luminată sacru, aduc „tihna” din culisele ospiciului general. Cartea scrisă de Andor poate aduce o salvare, o biruință? Trăim pe o insulă? Nu mai putem comunica? Apa ne ajută spre o purificare parțială. Andor o scoate pe Eszter din apă și tot acolo își spală mama neputincioasă, ce și-a îngropat fiica „de vie”, renegând-o din egoism. Eszter încearcă să-l smulgă pe Andor din mrejele mamei posesive, care doarme cu crucea sub pernă. În seara de Crăciun năvălesc personaje bizare, în același carusel al spaimelor subliminale. Scenele de sex nu au nimic vulgar și seamănă a durere viscerală.

Când am intrat în sala *Studio*, o muzică psihedelică învăluia decorul. Am știut că voi trăi o aventură teatrală unică, pe care Afrim o regizează la un nivel atât de înalt, încât nu mi imaginez o revelație viitoare la fel de empatică.

Alexandru Jurcan

Mariana Șenilă-Vasiliu

Arta sub semnul svasticii

Paradoxalul Doctor Josef Goebbels

Pentru a fi înțelese corect cele ce urmează, este necesar să se reamintească faptul că expresia „Când aud de cultură, îmi scot pistolul”, constant atribuită lui Goebbels, în realitate nu i-a aparținut. Era o replică dintr-o piesă a unui oarecare Albert Leo Schlageter, membru al unei organizații naziste la care aderase în 1923. Se prea poate însă ca expresia să fi fost invocată cu cine știe ce ocazie și de J. Goebbels. Sau de H. Göring, pomenit și el uneori ca autorul ei. Chiar dacă atitudinea și faptele ulterioare devenirii lui Goebbels ca ministru al Informației și Propagandei în guvernul nazist, instaurat în 1933, îndreptățesc o astfel de interpretare, pentru adevărul istoric trebuie spus încă o dată că nu el a fost autorul

expresiei. Interpretarea exclusivă doar în alb și negru a faptelor și personajelor istorice, fără nuanțe intermediare, creează imagini distorsionate, false de multe ori. Nici eroii nu sunt chiar atât de puri și curajoși precum cei creionați de istorici - depinde și de ce parte a baricadei sunt văzuți -, și nici cei mai mari ticăloși și criminali nu sunt chiar cu totul lipsiți de o dâră cât de slabă de simțire. Conștient de acest lucru, Hemingway îl sfătuia într-o scrisoare pe Dos Pasos: „Nu pica în capcana de a introduce (în roman - n.n.) personaje perfecte. Dacă pici peste un comunist nobil, adu-ți aminte că ticălosul probabil se masturbează și e gelos precum o pisică”. *

Gravat în apă tare, comportamentul politic al lui Goebbels de după 1926 îndreptățește calificativul de călău al spiritului. Și de tartor al culturii și artei moderne în general și al celei germane în special. Spălător de creiere, mare regizor și manipulator al spectacolelor naziste, ateist și violent luptător împotriva Bisericii și a lui Dumnezeu însuși, antisemit feroce, portavoce a lui Hitler și a dementei sale ideologii în perioada amintită, Josef Goebbels n-a fost întotdeauna așa. În tinerețe a fost un idealist, cu orientări de stânga care își dorea să devină scriitor. Cu foarte puțin timp înainte de a se sinucide împreună cu soția și cei șase copii ai lor, în ciuda evidenței că nu mai exista nicio scăpare din bunkerul încercuit de trupele Armatei Roșii, într-un moment de speranță absurdă, i-a spus cuiva din micul anturaj închis în fortăreața subterană că, dacă printr-un miracol, ar reuși să se salveze, i-ar plăcea să trăiască într-un loc liniștit unde să se ocupe doar de scris. Sic! Ce anume ar fi scris și cum anume? Mă îndoiesc amarnic că ar fi putut scrie altceva decât spovedania unui mare ticălos. Cât despre scriitură, după 19 ani de propagandă nazistă lătrată de la tribună, prin radio și în presă, ea nu ar mai fi putut fi altceva decât tot hămăială toxică politică. Idealismului din tinerețe, stilului literar

să devină ecoul Fuhrerului, renunțând total la sine și la visurile lui. Fizicul său, ca și al altor căpetenii ale Reichului, total nepotrivit modelului anatomic arian impus de ideologia nazistă, era luat în răspar într-o glumă care circula în Germania prin anii '30 ai secolului trecut: „Blond ca Hitler, slab ca Göring, înalt ca Goebbels și cast ca Röhm”... Cu excepția lui Reinhard Heydrich, călul de la Praga, care era înalt, avea statură athletică și era blond, nicio altă căpetenie nazistă n-a corespuns tipului arian. Cu o astfel de statură, nimic nu părea să-i dea vreo șansă pirpiriului Goebbels, nici în politică și nici în amor. Paradoxal însă, s-a bucurat de cel mai mare succes și într-un caz și în celălalt, devenind liderul charismatic al propagandei naziste și amantul râvnit de multe frumuseți feminine, mai ales din domeniul cinematografiei. Printre cuceririle și legăturile sale sentimentale cele mai puternice s-a numărat cea cu o vedetă a epocii, actrița de origine cehă Lida Baarova. Despărțită brutal de Goebbels după ce Magda Goebbels, s-a plâns de legătura amoroasă a soțului său lui Hitler, tânăra de doar 21 de ani a intrat într-o depresie gravă - fără Josef, viața ei era de neconceput! Cu toate cusururile fizice, Goebbels exersa un soi de magnetism asupra femeilor, cu toatele, fără excepție, regretau după ce relația sentimentală cu el lua sfârșit. Cei mai mulți dintre biografii săi cred că asta se datora delicateții comportamentului său cu femeile și dozei de romantism, neobișnuită la încizmații regimului nazist. La care se adăugau, spun R. Manvell și H. Franenkel, „ochii săi frumoși” și „zâmbetul cuceritor”. Neștiute sunt capriciile sentimentale ale femeilor...

Pe scena politică, Goebbels devenea cu totul altul, era foarte agresiv în discursurile publice sau radiodifuzate și violent în limbaj în articolele pe care le publica în *Volkischer Beobachter*, oficiosul nazist.

Biografia lui vorbesc despre „vocea sa magnetică”. Avea indiscutabil talent oratoric, o inteligență ieșită din comun și forță de convingere. Avea, mai cu seamă, abilitatea de a transforma minciuna în adevăr și adevărul în minciună. Capacitatea de manipulare, fanatismul și antisemitismul său feroce au făcut din el o autoritate indispensabilă regimului nazist. Deși Göring era considerat numărul doi în conducerea Reichului, adevărul este că în realitate acest loc îi aparținea lui Goebbels. Plasat pe cea mai înaltă treaptă - era gauleiterul Berlinului pe care i-l oferise la alegeri pe tavă lui Hitler, și ministru al Informației și Propagandei -, adulter necondiționat al Fuhrerului, pe care îl vedea când ca pe Iisus, când ca pe Sf. Ioan Botezătorul -, el reprezenta național-socialismul în ceea ce avea el mai toxic și mai eficient: spăla creierele mulțimii. Chiar și atunci când devenise evident că războiul era pierdut, nemții se arătau la fel de încrezători în gogorițele lui propagandistice despre victoria finală. „Mulțimile au devenit apatice și de o credință oarbă”, constata Hermann Rauchsnig.

Nu doar personajul Goebbels a fost un ins paradoxal, ci însăși viața lui a avut meandre paradoxale. În junețe și-a făcut un țel din a

deveni scriitor și a făcut tot posibilul în acest sens. A urmat studii de istorie a literaturii la universitățile din Bonn, Freiburg, Wurzburg, Munchen și Heidelberg. La cea din urmă l-a avut profesor pe Friederich Gundolf, autoritate absolută în studiul operei lui Goethe. Admirația nemărginită a lui Goebbels față de acesta avea o singură fisură, profesorul era evreu. La cea dată însă antisemitismul său nu se radicalizase, era încă tolerant. Logodnica sa, Else, era pe jumătate evreică, avocații familiei sale erau evrei și F. Gundolf era tot evreu. Nu e oare un paradox că la numai câțiva ani a devenit prigonitorul fără milă al acestora? Goebbels a reacționat ca și Sf. Pavel, dar pe dos.

Situația financiară relativ modestă a părinților nu-i îngăduia înaltele studii pe care le-a urmat, a fost susținut în schimb de Biserica Catolică prin Societatea „Albertus Magnus”. De îndată ce a aderat la național-socialism, devenit peste noapte ateu, el s-a întors împotriva Bisericii și a lui Dumnezeu. Încă vag bănuitor privind atitudinea lui față de Biserică, tatăl său, un bun catolic, l-a întrebat într-o scrisoare *dacă a scris sau plănuiește să scrie ceva care să nu fie compatibil cu religia catolică și dacă se gândește să practice o meserie care nu se potrivește unui bun catolic* (apud. R. Manvell și H. Franenkel). Scrisoarea datând din 1919 era răspuns la o alta, a fiului său Josef - „care-i face cinste” sic! -, în care își manifesta îndoielile cu privire la Dumnezeu și credință, dar și la societatea în care trăia. Într-o totală confuzie, Goebbels le amesteca la cea dată pe toate: puțină religiozitate ce-i mai rămăsese cu pusee din ce în ce mai dese de ateism: iubirea pentru logodnica lui evreică și admirația față de profesorul Gundolf cu porniri din ce în ce mai josnic-antisemite: ura împotriva conservatorismului și încremenirii societății burgheze cu spiritul revoluționar de stânga - „Vrem victoria muncitorilor asupra banilor”, clama el; oportunismul egoist cu entuziaste izbucniri în care intrau doze bune de anarhism și nihilism; lecturi din Dostoievski cu studiul scrierilor lui Marx - cu asta începuse și Mussolini... Aflat la răspântie de drum, rătăcea neștiind ce să aleagă. Asta până când în 1926 l-a ascultat pentru întâia oară pe Hitler ținând un discurs. Care a avut asupra-i un efect total și letal. Bruce „iluminat”, s-a înscris pe traiectoria diabolică a național-socialismului, uitând de dorința lui de a deveni scriitor. De scris, a mai scris, însă doar discursuri și articole otrăvite de ură.

Carierea de scriitor la care visase în tinerețe a fost scurtă: o piesă de teatru în versuri intitulată „Călătorul” al cărei personaj principal era Iisus Hristos și un roman, „Michel”, despre care biografii săi afirmă că ar fi „un roman extraordinar din punct de vedere literar”. N-am citit respectivul roman, așa încât nu-mi îngădui nicio opinie, dar dacă lucrurile au stat într-adevăr așa, e de regretat că Goebbels nu și-a continuat cariera literară: Germania ar fi avut un scriitor bun în plus, iar cultura și arta un călău mai puțin. De semnalat însă că și piesa, dar și romanul au fost concepute în acea perioadă de răspântie a vieții lui când, nehotărât și confuz, oscila între religie și ateism, între orientarea de stânga și

Nu doar personajul Goebbels a fost un ins paradoxal, ci însăși viața lui a avut meandre paradoxale.

Familia Goebbels. Numele copiilor începeau cu litera H de la Hitler: Helga, Hilde, Helmuth, Holde, Hedda și Heide.

elegant și expresiv avut la un moment dat, le-au luat locul violențele verbale, căutarea adevărului a fost înlocuită de minciuna sfruntată, iar subtilității i-a luat locul grosolănia fără margini. Cea de-a doua „obișnuință” i-ar fi făcut imposibilă existența într-o altfel de lume decât cea nazistă. Cum îi scria Magda Goebbels fiului ei mai mare, din prima căsătorie, Harald Quant, cu puțin înainte de a se sinucide: „Fără Fuhrer și naționalism, viața nu merită trăită”.

Existența lui Goebbels a fost plină de paradoxuri, începând cu fizicul său ingrat: era scund de statură, abia depășind 1,50 m, slab, cântărind în jur de 45 kg și pe deasupra infirm - schiopăta ca urmare a unei operații nereușite -, aflat la antipod cu statura lui politică în Reichul nazist. În prima parte a vieții sale avea încă idealuri și se visa scriitor, pentru ca în cea de-a doua, după întâlnirea din 1926 cu Hitler,

atractivă încă nedefinită pentru dreapta extremă. Personajul principal din roman este „soldat, muncitor, poet, patriot și revoluționar” de stânga, idealizat adică. Prin intermediul acestuia - romanul e scris la persoana întâi - voit sau involuntar, Goebbels lasă să i se întrevadă caracterul, opiniile și mai ales ambiția. „Vreau să fiu bărbat, cu un profil propriu. O personalitate! Pe drumul către noua Germanie!” Într-un fel, dorința i s-a împlinit: a avut un profil cât se poate de „personal” și a fost o „personalitate” atât de înconfundabilă încât nici istoria și nici omenirea nu-l vor putea uita vreodată. Și nici ierta.

Asupra piesei „Călătorul” dăinuie puternică umbra romanelor lui Dostoievski, scriu biografii lui. Puțina credință care îi mai rămăsese, dar și negarea îl făceau să se zbuclume și să oscileze. Ba credea - „Vorbesc cu Hristos. Credeam că L-am înfrânt, dar îl confundasem cu falșii lui preoți” -, ba îi nega originea ebraică - „Evreii mă îmbolnăvesc, simpla lor vedere îmi provoacă această stare” (...) „Hristos n-avea cum să fie evreu. Nu trebuie să caut nicio dovadă științifică în acest sens. Lucrurile stau pur și simplu astfel”. Care anume să fi fost originea etnică a lui Hristos, Goebbels nu comentează, îi este suficient să creadă că Iisus nu era evreu. Cum rămâne, atunci, cu logodnicia sa evreică căreia i se adresa în scrisori cu „copilul meu drag” și pentru care avea cele mai frumoase cuvinte, gânduri și alinturi? Cum rămâne și cu nețârmurii admirație pentru profesorul Gundolf, evreu și el? Reacția lui Goebbels seamănă cu cea a creștinilor antisemiți care, închinându-se la Iisus, la Fecioară și la cei 12 Apostoli, evrei cu toții, preferă să ignore acest amănunt. Nu-i oare, această atitudine ambiguă față de creștinism și față de evrei un paradox?

După întâlnirea cu Hitler, cu creierul complet spălat, Goebbels a uitat cu desăvârșire de idealurile tinereții, de îndoiele metafizice, de absolut tot ce făcuse și gândise până atunci. Locul lecturilor din Marax, din Rathenau și Dostoievski l-a luat o singură carte, „Mein Kampf”, biblia noii religii național-socialiste. Nu a mai fost torturat de niciun fel de întrebări și îndoieli, în locul său gândea Fuhrerul. Pe care l-a urmat orbește, fără cârtiri și fără comentarii. Dorința de a deveni scriitor a fost înlocuită pentru totdeauna de ambiția de a fi politician de frunte în cel de-al Treilea Reich, iar talentul literar l-a pus în slujba propagandei naziste: a devenit articlerul constant, uneori zilnic, la *Volkischer Beobachter*, trompeta Partidului Național-Socialist. Clonat după creierul lui Hitler, gândea și acționa la fel. Obediența sa față de Fuhrer mergea până la cea mai jalnică și penibilă formă de servilism. În cartea sa, „Hitler mi-a spus”, apărută la Paris în 1939, fostul nazist și Gauleiter al Danzigului/Gdansk, Herman Raushning, relatează un episod în care Goebbels a dat adevărata măsură a „independenței” de gândire. Tocmai fusese proiectat un film despre Frederic cel Mare, model pentru Hitler. La ieșire, Goebbels entuziasmat: „Ce film extraordinar!”. Apare și Hitler, întrebând cum găsește filmul, el se dezlanțuie enervat: „Dezgustător, o mizerie!” Trebuie să punem poliția să-l interzică! Zău așa, a început să se cam abuzeze de neroziile astea patriotice!” La care Goebbels a dat-o la întors: „Aveți întru totul dreptate, mein Fuher. E un film slab și foarte prost”. Singurul lucru care-l deosebea pe Goebbels de celelalte căpetenii naziste, scriu biografii săi, ar fi fost faptul că nu purta uniformă. Afirmația e contrazisă chiar de fotografia din fruntea volumului, făcută în 1933, în care Goebbels apare în uniformă, cu brasarda cu svastica pe brațul stâng. Dar aproape de uniformele oficialilor naziști, inclusiv cele SS, ele au fost proiectate de Hugo Boss, a cărui notorietate în lumea designului vestimentar a persistat până în zilele noastre. E drept că Goebbels nu a purtat permanent uniforma militară, pe care a înlocuit-o

adeseori cu haina de piele, obiect vestimentar de tristă amintire atât în Germania nazistă, cât și în URSS. Haina de piele era a doua uniformă, ea trăda fără dubiu apartenența purtătorului la autoritățile represive ale Gestapo în Germania și teritoriile ocupate, sau NKVD/KGB în URSS. Ca și automobilele negre. Cu sau fără cele două tipuri de uniformă, oficială și neoficială, cu înconfundabilul semn al svasticii pe braț sau în haina de piele, Goebbels s-a conformat tuturor acțiunilor criminale clocite de Hitler și anturajul său. Inclusiv în privința soluției finale, cu deosebire că în cazul lui „soluția finală” privea în mod special cultura și arta modernă.

La 30 ianuarie 1933, în urma celor două rînduri de alegeri pentru Reichstag în care Partidul Național-Socialist/NSDAP, în cadrul cărora Goebbels a fost unul, dacă nu chiar cel mai priceput agent electoral, a obținut majoritatea, feldmaresalul von Hindenburg, președintele statului, a fost nevoit, contrar propriilor convingeri și a evidentei antipatii față de Hitler, să-l numească pe acesta cancelar al Reichului. Ocuparea înaltei funcții în stat presupunea însă automat cetățenia germană, pe care Hitler n-o avea. Cu toată notorietatea sa politică, n-a reușit să obțină cetățenia germană decât în 1932, și asta doar

publiciști au contribuit în mod activ nu doar la sărăcirea și încorsetarea culturii germane în următorii douăzeci de ani, ci și la interzicerea și scoaterea în afara legii a unora din cei mai străluciți exponenți ai acesteia”. Propaganda insistent antisemită, antibolșevică și anti-a tot ce era de stânga, își atinsese ținta. Ca și în cazul Revoluției din 1917 din Rusia, de moment au profitat toate cozile de topor, toți veleitarii și toate mediocritățile ținute până atunci la distanță, care vedeau în nazism, nu atât ideologia și dorința de a se asocia lui, cât oportunitatea de a se cățăra pe scara politică tocmai prin înlăturarea valorilor deja consacrate în domeniile culturii și artei. Instaurarea comunismului în Estul Europei, printre care și în România, a avut același preț de plătit: distrugerea adevăratelor valori și înlocuirea cu alte valori „tradiționale”... înăbușirea celei mai mici tentative de gândire independente,

în urma unor intervenții sus-puse din cercurile politice și financiare. Numirea în funcția de cancelar însemna pentru Hitler un mare succes, însă nu deplin din moment ce el își dorea să pună mâna pe întreaga putere. Jocurile de culise au început în aprilie 1934, când s-a aflat că Hindenburg era grav bolnav. Cu o zi înainte ca bătrânul și conservatorul von Hindenburg să-și dea duhul - a murit în 2 august -, Hitler și-a convins acoliții din cabinet - și ce cabinet! - să dea o lege prin care, după decesul acestuia, funcțiile de cancelar și președinte al Reichului să se contopească, lucru aprobat prin plebiscitul de la 19 august 1934. Prin aceeași lege, Hitler a preluat automat și conducerea forțelor armate. Prin această manevră a devenit un fel de... trei în unu: era șef al guvernului, șef al statului și comandant suprem al forțelor armate, la care se adăuga o a patra, cea mai veche, de lider al NSDAP. Goebbels, agitatorul lui politic cel mai harnic, își aștepta, după alegeri și el răsplata pentru serviciile aduse. Pentru el a dispus Hitler înființarea ministerului Informației și Propagandei, iar numirea în funcție s-a făcut la 13 martie 1933. Lui i-a revenit coordonarea presei, radioului, cinematografului, muzicii, teatrului, artelor și literaturii. „Partea cea mai frapantă a procesului de coordonare - scrie istoricul american Ian Kershaw -, a fost însă promptitudinea și nerăbdarea cu care intelectuali, scriitori, artiști, interpreți și

altcum decât modul de a gândi oficial, retezarea oricărei opinii sau inițiativa creatoare ieșite din șleaul impus și a oricărei încercări de rupere a rândului. Menirea propagandei în regimurile totalitare a fost impunerea cu orice preț a liniei ideologice și politice a partidelor conducătoare. În ce măsură afectează propaganda viețile oamenilor, în ce măsură le schimbă modul de a gândi și acționa se poate vedea dintr-o remarcă făcută de Pierre Drieu la Rochelle în jurnalul său ținut între 1939 și 1945. „Orice am face, oricât ne-am organiza apărarea mentală - scria el -, suntem victime ale propagandei”. Și asta spune un colaboraționist, un cinic care a disecat la rece evenimentele, personajele politice ale vremii, jocul de șah de pe harta Europei, inclusiv meandrele întunecate ale propriei ființe. Curios lucru însă, cu toate relațiile sale, cele mai înalte, în conducerea celui de-al treilea Reich, el nu pomenește în „Jurnal” nici măcar o singură dată de Goebbels.

(va urma)

* Pe marginea volumului biografic „Doctor Goebbels. Viața sinistră și moartea sa”, autori: R. Manvell și H. Fraenkel. Fragment din volumul în pregătire „Arta sub semnul svasticii”

Știri de la Centrul Cultural Pitești

■ Centrul Cultural Pitești și redacția revistei Carpatice au organizat în Sala Ars Nova de la Casa Cărții, ediția din luna aprilie a Cenaclului „Armonii Carpatine”. Manifestarea, coordonată de redactorul-șef al revistei Carpatice, scriitorul Nicolae Cosmescu a cuprins o lectură din propriile creații, susținută de membri și simpatizanți ai Ligii Scriitorilor Români Filiala Argeș și de elevi de la Palatul Copiilor din Pitești, pregătiți de profesoara Simona Marineață, în cadrul Cercului de creație. Publicul format din elevi, cadre didactice de la Colegiul

internetul, nu doar pentru comunicare, ci mai ales pentru lectură și informare, spre o mai bună dezvoltare personală.

■ Primăria Municipiului Pitești și Consiliul Local au organizat în zilele de 21, 22 și 23 aprilie, Simfonia Lalelelor, eveniment de tradiție al urbei, ajuns la a 40-a ediție. Primarul Constantin Cornel Ionică și echipa sa i-au întâmpinat pe invitații din țară și de peste hotare în Holul Primăriei, după care au urmărit împreună superba Paradă a Florilor. Au defilat prin fața spectatorilor trei care alegorice, pregătite special pentru sărbătoare, preșcolari, elevi și studenți, mândri de instituțiile de învățământ, pe care le-au reprezentat cum au știut mai bine. Gazde și oaspeți s-au deplasat pe strada principală, până la Complexul Expozițional „Casa Cărții”, pentru inaugurarea expoziției dendro-floricole amenajată cu pricepere și inspirație de cei aproximativ 100 de participanți. Cu acest prilej, au avut loc discursuri ale oficialităților centrale și locale, ale reprezentanților ambasadelor și delegațiilor străine, care i-au felicitat pe organizatori pentru reușita evenimentului. Primarul Municipiului Pitești, Constantin Cornel Ionică a declarat deschisă Simfonia Lalelelor și a invitat pe toată lumea să viziteze expoziția, fără bilet de intrare.

Simfonia Lalelelor a cuprins și un ansamblu bogat de manifestări culturale și sportive, pe gustul tuturor amatorilor de distracție în aer liber. Astfel, municipalitatea a organizat Crosul Simfoniei Lalelelor, pe traseul Parcul Trivale – Piața Primăriei Municipiului Pitești, și o expoziție de vehicule istorice, sub genericul „Retro-Parada Primăverii”, desfășurată în Piața Primăriei. În Piața Vasile Milea, a avut loc un spectacol artistic dedicat copiilor și tinerilor, organizat de Centrul Cultural Pitești și de Palatul Copiilor din Pitești. Manifestarea a fost susținută de cursanți de la Clubul Total Dance, sub îndrumarea coregrafilor Corina și Alfred Schieb, de Ansamblul Folcloric „FILIA” și Grupul Vocal „ELLADA”, din cadrul Comunității Elene din Pitești, coordonate de Noni Pană, de Ansamblul de Copii „Zavaioc”, sub îndrumarea profesoarelor Carmen Ionescu și Corina Barbu, de Grupul Vocal „Zavaioc”, condus de profesorul de canto popular Valentin Grigorescu, de micuți de la Cursul de Balet și Gimnastică Ritmică desfășurat la nivelul județului Argeș de profesoara Nicoleta Andrei, de Grupul Folk „P620”, Trupa de rock „RANA” și elevi de la cursul de chitară desfășurat de cantautorul Tiberiu Hărăguș în cadrul Centrului Cultural Pitești, de copiii de la Cercul de Pictură „Sensibilitate și Culoare”, desfășurat la Centrul Cultural Pitești de profesoara Elena Zavulovici și de elevi de la Palatul Copiilor din Pitești, sub îndrumarea directorului Ramona Linte. Cu ocazia Simfoniei Lalelelor au fost organizate în Piața Primăriei Municipiului Pitești un spectacol de folclor, coordonat de profesorul de canto popular Valentin Grigorescu și un electrizant

spectacol de muzică tânără, susținut de Sore și Smiley, urmat de un superb foc de artificii. Pentru cei mici, a avut loc în Piața Primăriei Municipiului Pitești un recital susținut de Gașca Zurli, iar fântâna muzicală a făcut în fiecare seară deliciul trecătorilor cu feericul său spectacol de sunet și lumini.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat simpozionul cu tema „Bărbați, bărbi și bărbăție în istoria lumii”, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Istorie și istorii cu Marin Toma”. Dezbateră, susținută de lector univ. dr. Marin Toma, secretar general de redacție al revistei-document Restituiri – Pitești a reunit un public format din istorici și pasionați de istorie. „Despre barbă, găsim numeroase definiții, există opere de artă înfățișând personalități ale lumii care au purtat barbă. Din punctul de vedere al istoricului, barba poate fi un element de impunere, de dominare, erau reglementări sociale și economice în această privință, iar psihologii au ajuns la concluzia că barba poate avea un rol în jocul seducției” a precizat Marin Toma.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, o lectură-spectacol din volumul de proză cu titlul „Călare pe vânt”, publicat recent de profesorul-scriitor Marin Ioniță. La evenimentul editorial au luat cuvântul profesoarele-scriitoare Allora Albulescu, Mona Vâlceanu, Ecaterina Constantinescu, Ana Chirca, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu, poeta Cristina Onofre, cercetătorul științific Grigore Constantinescu, publicistul Gheorghe Mohor, scriitorul Mihail Ghițescu, profesorul-scriitor și eminescolog George Ene, publicistul Dorina Mihai Moise, artistul plastic Constantin Samoilă, profesorul Vasile Ghițescu și autorul. Manifestarea a cuprins și momente artistice, susținute de cantautorul Tiberiu Hărăguș și membri ai Cenaclului Sind Junior, păstorit de maestrul Marin Ioniță. În opinia vorbitorilor, „Călare pe vânt” este o carte despre viață și moarte, în care nebunia, în toate formele ei de manifestare este personajul principal. Lucrarea cuprinde o serie de povești ale unor ființe care sunt fațete ale autorului, care ne vorbește despre absurdul existențial, despre drama omului lucid, care caută oniricul spre a se exorciza de tot demonismul vieții în care se simte damnat pentru a supraviețui. Autorul nu privește viața cu mânie, ci cu o asumare a absurdului care i se întâmplă, în care femeia apare în ipostaze memorabile, de la angelică și sublimă, la hidoasă și dezgustătoare. Dincolo de toate stihurile, viața triumfă, arta având un scop terapeutic, iar volumul „Călare pe vânt” rămâne deschis și altor interpretări, percepții și chei din partea cititorilor.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat simpozionul cu tema „Pace și război în Siria”,

Economic Maria Teiuleanu și alți pasionați de literatură s-a delectat cu poeziile prezentate de elevele Natașa Cârstea și Anda Benția de la Palatul Copiilor din Pitești, poemele citite de inginerul-poet Nicolae Braniște, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu și un articol de analiză literară, susținut de publicistul Gheorghe Mohor.

■ Centrul Cultural Pitești și Direcția Județeană pentru Cultură Argeș au organizat în Sala Ars Nova de la Casa Cărții, simpozionul cu tema „Internetul și cultura în secolul XXI”. Manifestarea s-a înscris în noul proiect cultural-educativ, sub genericul „Cultura digitală”, inițiat și coordonat de publicistul Cristian Cocea, directorul Direcției Județene pentru Cultură Argeș. Originar din Râmnicu Vâlcea, Cristian Cocea este absolvent al Facultății de Electrotehnică din cadrul Institutului Politehnic București și are un master în Relații Publice și Comunicare, în cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative București. Are o carieră de 20 de ani în mass-media și una de 8 ani în administrația publică județeană. Este autorul cărților „Crimă pentru un loc de parcare”, „Ghidul României misterioase”, „Maimuțe sub tricolor”, „Calendarul cu povești”. La dezbateră despre cultura digitală, unde a participat un public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alți consumatori de cultură, Cristian Cocea a susținut o fascinantă prelegere privind variante de viitor, în contextul evoluției tehnologice. „Eu nu cred că tehnologia ajută viața”, este opinia distinsului om de cultură, care-i îndeamnă pe tineri să folosească

În cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Lumea Azi”. Dezbateră a fost susținută de istoricii Marius Chiva, Aurelian Roman, col.(r) dr. Cornel Carp, col.(r) Ion Stan. La manifestare au participat elevi, cadre didactice de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre „Basarab I” și alți pasionați de istorie. Poziționarea Siriei față de Federația Rusă și de Statele Unite ale Americii în contextul războiului din zonă, problematica migranților sirieni în Europa Occidentală și evoluția situației au fost principalele direcții ale dezbaterii.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat simpozionul cu tema “Primăvara în livezi, vii și grădini”, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Armonie și stil de viață cu Adina Perianu”. Dezbateră, susținută de promotorul cultural Adina Perianu, specialist în horticultură s-a axat pe recomandări privind culturile din gospodărie, precum și pe modul de îngrijire a plantelor de apartament și a celor din balcon, în funcție de anotimp. „Trebuie să fim conștienți de utilitatea și binefacerile plantelor, și să avem cunoștințe în această privință, pentru sănătate și armonie în mediul în care locuim și ne desfășurăm activitatea”, subliniază Adina Perianu.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, lansarea volumului de versuri cu titlul “Super-Orfeu”, de col.(r) Ion Bratu. Originar din comuna Buzoiești, județul Argeș, absolvent al Academiei de Înalte Studii Militare, autorul este pasionat de arta penelului și a condeiului deopotrivă. A realizat numeroase expoziții de pictură în țară și peste hotare și a publicat până acum 36 de volume de poezie, eseuri, proză și memorialistică. Evenimentul editorial a cuprins un recital liric din volumul de versuri “Super-Orfeu”, susținut de col.(r) Ion Bratu și de artistul plastic Constantin Samoilă, precum și o confesiune literară, adresată de autor cititorilor săi.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, lansarea volumului istoric cu

titlul „Biblia Românilor” volumul 2. „Cum trebuie să unim Basarabia?”, de Cristian Harnău. Originar din municipiul Iași, autorul este absolvent al Facultății de Instalații în Construcții din cadrul Universității Tehnice Gheorghe Asachi din Iași. Atrăs de arta condeiului, Cristian Harnău a publicat mai multe cărți de poezie și de analiză a istoriei contemporane a României; noua apariție editorială constituind un ghid de reîntregire a țării. În fața unui public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu, creatori și consumatori de cultură, autorul a susținut o prelegere privind dezideratul Unirii Basarabiei cu România.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat ediția din luna mai a Clubului literar-artistic „Mona Vâlceanu”, având-o invitată pe scriitoarea Ana Calina Garaș. Născută în comuna Domașnea, din județul Caraș-Severin, Ana Calina Garaș este absolventă a Institutului Pedagogic din Timișoara și membră a Uniunii Scriitorilor din București. A publicat volumele de proză „Jocul de-a viața”, în care a analizat literatura exilului românesc, „Masca norocului”, volumele I și II de poezii „Broderii în vid”, romanele „Taina” și „Liber să iubim”. Distinsă invitată a cucerit publicul format din elevi, cadre didactice de la Liceul de Arte Dinu Lipatti, Colegiul Național Zinca Golescu și alți consumatori de cultură, cu o fascinantă prelegere despre viața și opera marelui sculptor Constantin Brâncuși. „Am scris această carte cu admirație pentru creația lui Brâncuși și cu smerenie, încercând să înțeleg omul, artistul și opera, pe care am avut ocazia să o văd în foarte multe muzee, întrucât viața mea a fost o fugă prin lume. Brâncuși este un geniu care a spiritualizat materia, a făcut-o să zboare, să caute, lucrările sale impresionează prin luminozitate, simplitate și mai ales prin esența, spiritul materiei”, a declarat Ana Calina Garaș.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat simpozionul cu tema „Turcia între sultanat și democrație”, în cadrul dezbaterilor publice lunare, sub genericul „Lumea Azi”.

Manifestarea a fost susținută de istoricii Marin Toma, Marius Chiva și col.(r) Ion Stan, în fața unui public format din elevi, cadre didactice de la Liceul Tehnologic Constantin Brâncuși, Colegiul Tehnic Dimitrie Dima, Colegiul Național Zinca Golescu și alți pasionați de istorie. Rolul geo-politic și militar al Turciei, în contextul în care este membru NATO, dar care prin anumite voci a criticat dur această organizație, modificările legislative și politica președintelui Erdogan, care a abolit funcția de premier, pentru a conduce cabinetul de miniștri, cu ajutorul vicepreședinților, au fost principalele aspecte ale discuției.

■ Primăria Municipiului Pitești, prin Centrul Cultural Pitești a organizat un spectacol muzical, dedicat Zilei Europei. Evenimentul, desfășurat în Piața Primăriei a fost susținut de copii și tineri de la cursul de chitară, coordonat de cantautorul Tiberiu Hărăguș, și de micuți de la cursul de canto popular, sub îndrumarea profesorului de specialitate, Valentin Grigorescu, activități permanente desfășurate în cadrul Centrului Cultural Pitești. Lor li s-a adăugat Trupa de rock RANA, recent înființată sub egida instituției de cultură. Talentații artiști au oferit cu dăruire și emoție recitaluri de muzică folk, rock și folclor, spre încântarea publicului iubitor de frumos.

CARMEN ELENA SALUB

De 1 mai muncitoresc am defilat singur, singurel

(urmare din p. 32)

mod personal. Și-a dat ultima suflare, la 80 de ani, chiar în zorii zilei de 1 Mai. Ultima sa bucurie a fost Victoria zdrobitoare a navei cu miei autohtoni asupra navei de război rusești, petrecută în apele turcești, pe un teren neutru. A murit împăcat...

Pentru cei cu care am răs...

Nu am observat nici o activitate cultural-recreativă în curtea Școlii generale nr. 5, care și-a tras obloanele din cauza unei lipse acute de copii. Pe zidul din față a rămas un banner de mari dimensiuni pe care scria, mare, să se vadă-n tot Aeroportul: “O ȘCOALĂ PENTRU VIITOR!” Am intrat cu sfială în curtea școlii unde mi-am început misiunea de naiv dascăl de română și franceză. Am scos niște generații

minunate. Când mă mai întâlnesc cu ei, aflați în trecere prin Petroșani, îmi povestesc despre cât de frumos și de bine e în Spania, Italia sau Anglia. Sau, cei rămași acasă, despre ce bine au ajuns că și-au găsit serviciu, cu carte de muncă, la Profi, Market, Billa, Lidl sau Kaufland. Cei mai hotărâți dintre foștii mei elevi au ales Madridul, Roma și Londra. Ei își mai amintesc, vag de tot, de “Puiu” lui Brătescu Voinești și de “Uzina vie” a lui Alexandru Sahia. Mă întrebă, în schimb, ce mai fac foștii actori ai Teatrului nostru din Vale, Șerban Ionescu, Claudiu Bleont, Magda Catone sau Patricia Grigoriu, pe care îi aduceam la orele de dirigenție ca să le vorbească și despre o altă lume. (Nu e scena o lume?) Ce le-au spus actorii și ce-au înțeles ei. Hasta la vista, baby! Pe zidul unui bloc din apropiere observ, scris cu un spray negru, două rânduri așezate sub forma unui distih modern. Mă apropii, citesc și nu mă mai simt singur: “Pentru cei cu care am răs/ N-am să

plec niciodată. Na!” Pe o bună parte din stâlpi care ne iluminează urbea erau reclame, ce traversează strada de pe un trotuar pe altul, pentru Latino express. E firma de transport persoane și colete care, pentru numai 100 de euro, te teleportează instantaneu în Regatul Unit.

Post scriptum

M-am întors acasă. Mă însoțesc înțelepciunea și frumusețea zidurilor Văii. “Soarele-mi explică ce mi-a povestit Luna. Kazi ploaie!”

N.R. De obicei, refuzăm cronicile la cărțile noastre ca și dedicațiile care ni se fac în propria revistă. De data aceasta, facem o excepție și lăsăm dedicația lui Mihai Barbu, pentru că el a fost singurul care a observat că nr. 418/aprilie a fost într-adevăr cel cu nr. 100 editat în actuala componență a redacției.

Nota redacției:
O revistă are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe colaboratorii noștri că **Argeș** nu publică decât texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.

Revista **ARGES** poate fi procurată și prin comandă directă la sediu, cu plata ramburs, cheltuielile de expediție fiind suportate de către expeditor.

IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2016, costul abonamentului fiind de 42 lei/an.

Plata se face prin mandat postal pe numele **CRISTINA LINTESCU**, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel./fax: 0248/219976.

ARGES

- Revistă lunară de cultură
- Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
- Editată de Centrul Cultural Pitești
- Membră **ARIEL**

Senior editor:
CALINIC,
Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului
Redactor-șef: **DUMITRU AUGUSTIN DOMAN**
(augustindoman@yahoo.com,
http://www.blogdoman.blogspot.com)

Consilieri editoriali:
NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Redactori: **MARIANA ȘENILĂ-VASILIU,**
MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU
Tehnoredactor: **SIMONA FUSARU**

Redacția:
Pitești,
Casa Cărții,
Centrul Cultural Pitești;
http:
www.centrul-cultural-pitesti.ro;
tel./fax: 0248/219976
ISSN: 1221-2350
Tiparul executat la SC Argeșul liber SA

ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista **ARGES** răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale. Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.

actualitate